دەزگای خێرخوازییە یان ئۆرگانی حزبایەتییە؟ ئەحمەد رەجەب

ڤایرۆسی کۆرۆنا هەموو جیهانی گرتووەتەوەو رۆژانە ژمارەیەکی گەورە مرۆڤ لەناو ئەبات وزیاتر لە نیوەی دانیشتوانی سەر زەوی ناچارکردووە لە ماڵ بمێننەوە وەك رێگەگرتن لە زیاتر تەشەنەکردنی و بڵاوبوونەوەو ئەو بارودۆخە بووەتە مایەی بەدبەختی بۆ هەمووان بە تایبەت بۆ هەژاران و لە پاش بڵاوبوونەوەی پەتای کۆرۆنا هەژاری و برسێتی بڵاو بووەتەوە.

بە هۆی کۆرۆناوە باسی دەزگاکانی خێرخوازی گەرمەو، حزبەکان کەوتوونەتە کێبرکێ و پارە کۆکردنەوەو هەرچەندە ئامانجی ئەو دەزگانە خزمەتکردنی بەرژەوەندی گشتییە وەك بایەخدان بە پەروەردەو فێرکردن وپێشخستنی کۆمەڵگاو یارمەتیدانی خەڵکی لێقەوماوو، کارکردن بەبێ جیاوازی ئاین و رەگ و تایفە و پێست بەڵام بەداخەوە زۆرجار لە بەر زاڵبوونی بیری حزبایەتی ئاراستەکەی ئەگۆردرێت.

دەزگاکانی خێرخوازی قازانج نەویستەو بۆ جێبەجێ کردنی ئامانجی بەرزو گەورەی وڵات بەبێ جیاوازی و دوور لە حزبایەتی هەوڵ ئەدەن و، کار بۆ نەهێشتنی هەژاری و بارگرانی خەڵك ئەکەن و هەروا بۆ بتەکردنی مافە بنەرەتییەکانی مرۆڤ و ژینگەو کۆمەڵگا لە رێی راهێنان بۆ کەسانی بێکار بۆ ئەوەی ببنە کەسانی خاوەن بەرهەم و، لە هەندێ وڵات دەزگاکان یارمەتی لاوان ئەدەن و ئەبنە زامنکردنی پێداویستییەکانی هاوسەرگیری و، کار بۆ جەنگاوەرە دێرینەکان و کەسانی نەخوێندەوارو بێ ئەزمون ئەدۆزنەوە.

لە زوربەی وڵاتان دەزگاکانی خێرخوازی بە شێوەی هەرەمەکی دانەمەزراون بەڵکو ئەبێت هەموو ئامانجەکانی بە پێی بەرپرسیارەتی یاسایی بێنتەدی و بار قورسی سەرجەم چین و توێژەکانی کۆمەڵگا لە رێی گەشەدان بە پەیوەندییە کۆمەلایتییەکان سوك بکات و لە هەمان کاتدا بایەخبدات بە مافەکانی مرۆڤ و هەوڵبدات هەژاری نەمێنێت و سواڵکردن بنبر بکات.

دەزگاکانی خێرخوازی بۆ کارو چالاکییەکانی پشت بە یارمەتی و کۆکردنەوەی پیتاك و هاوکاری دارایی ئەبەستێت و سەرچاوەی سەرەکی خەڵك و رێکخراوەو داموەزگاکانی ناو کۆمەڵگایەو نابێت بە هیچ شێوەیەك بۆ سوودی تاك وحزب و بەرپرس و کەسانی خاوەن دەسەڵات

بەکاربهێنرێت و، ئەبێت بۆ خۆشی ئەو کەسانە بێت کە لە ژیانیاندا تووشی ناخۆشی و شەرو کارەسات بوونەتەوەو بۆ خۆشگوزەرانی کۆمەڵایەتی و، بۆ لە هاوکاری دارایی پیتاك وەك جلوبەرگ، پێڵاوو خواردن ڕۆڵیان هەیە و، ئەم دەزگانە دابەش ئەبن بە سەر: پاراستنی ژینکە، پاراستن و یارمەتیدانی ئاژەڵ، وەدەستهێنانی دەرمان و عیلاجی نەخۆشەکانی شیرپەنجە و هتد …

زۆر کەرەت پارەو پیتاکی کۆکراوە بەشی کاروباری دەزگاکان ناکات بۆیە روو لە سەرچاوی دارایی تر ئەکەن وەك ئاهەنگگێڕان وچالاکی جۆراوجۆرو هەمەچەشنە یان فرۆشتنی شتومەك و بەرهەمی سەر بە دەزگاکان و، بەو شێوەیەش باری ئابووری ئەبوژێتەوەو یارمەتی بۆ هەژاران و هەتیوان زیاتر ئەبێت و، یارمەتییەکان ئەدرێن بە خەڵکانی نەخۆش و پیرو پەککەوتەو خاوەن پێداویستییەکان و ئامادەکردنی داودەرمان و جاروبار نەشتەرگەری کردن بۆ لێقاوماوان و، لە ڕێی بیرلێدان یارمەتیدانی دەوڵەت ئەدەن بۆ ئەو شوێنانە ئاوی پاکی خواردنەوەیان نییە.

دەزگاکانی خێرخوازی لە زۆر رووەوە یارمەتی پێشکەش ئەکەن وەك کردنەوەی خولی فێرکردن وپەرەدان بە بوارەکانی ڕۆشنبیری و کۆمەڵایەتی و ، بایەخدان بە کێشەکانی ژنان و بەرگری لە مافەکانی و چالاککردنی ڕۆڵیان لە ناوکۆمەڵگاداو، هەوڵدان بۆ کەمکردنەوەی گیروگرفتی چەوساوەکان و، بەشداریکردن بۆ لابردنی بارسەنگی لە سەر ئەو خێزانانەی تووشی زەرەروزیان بوونەتەوەو، بایەخدان بە لاوان وبەرزکردنەوەی باری ڕۆشنبیریان سەبارەت بە دیموکراسی، ئازادی، مافەکانی مرۆڤ، سەروەری یاسا و دژایەتیکردنی گەندەڵی.

تا ئێستا ژمارەیەك چاوچنوك و چاوبرسی هەن بوونی ئەم جۆرە دەزگانە لە پێناو کاری نەشیاوو ناشەرعی ئەقۆزنەوە یان لە پارەی ئەم دەزگانە ئەدەن بە هونەرمەندان بە نیازی ئەوەی هونەرمەندان دەزگای نوێ دابمزرێنن و ئەگەر سەرکەوتوو بن پارەی زۆرتر کۆ ئەکەنەوە، ئەو کات دەستبەسەر پارەکە ئەگرن و بۆ خۆیان خەرجی ئەکەن.

لای خۆمان بەرپرسان حزبایەتی بە دەزگاکانی خێرخوازی ئەکەن و نموونەش زۆرەو لەوانە لە کاتی بوومەلەرزەکەی شاری دەربەندیخان لە شەوی 12/11/2017 زیانێکی زۆر بەر شارو خەڵکەکە کەوت و، زیانەکانیش بە (19) ملیار دینار خەمڵێندرا بێ ئەوەی 4 هاوڵاتی گیانیان لەدەستداو ژمارەیەکی زۆریش بریندار بوون و جێی ئاماژەیە سەرۆکی حکومەت نێچیرڤان بارزانی بەڵێندا کە حکومەت قەرەبووی زیانەکان ئەکات بەڵام لەمڕۆدا زیان لێکەوتوانی بوومەلەرزەکە نیگەرانن وحکومەت هیچی نەکرد بەڵام ڕێکخراوەکان سەر بە پارتی و یەکێتی و حزبەکانی تر هەندێ خۆوەت ، بەتانی، سوپاو ئازووقەیان

دابەش کردو جێی دەستخۆشییە و، ئەوەی جێی رەخنەو گازندەیە هەر یەك لەو حزبانە دووچاوگی و جیاوازییان کردو، یەکەم بۆ ئەندامەکانی خۆیان و دووەم بۆ لایەنگیرانیان و ئەوەش مایەوە بۆ لێکەوتوان و لێقەوماوان و، باشتر وابوو هەرچی هەبوو بدرایە بە دەست بەرپرسانی حکومەت لە شارەکە و لە رێی ئەوان دابەش بکرایە
کێبرکی لە نێوان حزبەکان هەیەو ئەگەر پارتی دەزگای خێرخوازی بارزانی هەیە، ئەوا یەکێتی دەزگای مرۆیی مامی هەیە کە ناسنامەکەی ئەڵێت رێکخراوێکی قازانج نەویستە و، کێبرکی بەناوی خێرخوازی لە نێوان کورەکانی نێچیرڤان بارزانی و مەسرور بارزانی هەیە و، کەس نازانێت پارە و سامانی ئەو رێکخراوەانە چەندە؟ و ، لە کوێوە هاتوون؟ و، چۆنچۆنی خەرج ئەکرێن؟ و، جارێکیان یەکێك لەو کورانە گۆرانیبێژێکی ئەمرێکی بانگهێشت کردو بوو بووە مایەی زەرەرو خەڵکێکی کەم چوون بۆ ئاهەنگەکەو کابرای ئەمریکی چەند دەفتەر دۆلاری وەرگرت و خێرخوازییەکە شکستهێنا. .
6/4/2020